

8

Na podlagi 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradni list RS, št. 13/02) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne _____ sprejel

SKLEP

1.

Mestni svet Mestne občine Nova Gorica se je seznanil s Programom Lokalne akcijske skupine za preprečevanje zasvojenosti Nova Gorica za obdobje 2012 - 2015.

2.

Ta sklep začne veljati takoj.

Številka: 187-2/2012-
Nova Gorica,

Matej Arčon
ŽUPAN

Številka: 187-2/2012-4
Nova Gorica, 30. marca 2012

OBRAZLOŽITEV

Lokalna akcijska skupina za preprečevanje zasvojenosti Nova Gorica (v nadaljnjem besedilu: LAS) je bila ustanovljena leta 2003 in je strokovno in posvetovalno telo župana, Mestnega sveta Mestne občine Nova Gorica in drugih organov občine, kot tudi za posamezne izvajalce programov preprečevanja zasvojenosti.

Naloge LAS-a so:

- proučevanje stanja in načrtovanje ukrepov za zmanjšanje povpraševanja po prepovedanih drogah,
- spremljanje in koordiniranje ukrepov za preprečevanje uživanja prepovedanih drog,
- usklajevanje in izvajanje preventivnih ukrepov za preprečevanje uporabe prepovedanih drog,
- oblikovanje predlogov za sofinanciranje programov preprečevanja uporabe drog,
- priprava poročil za Mestni svet,
- druge aktivnosti vezane na preprečevanje zasvojenosti.

Mestna občina Nova Gorica si v okviru LAS-a že vrsto let prizadeva, da bi z razvejšano preventivo in ponudbo drugih programov s tega področja čim več pripomogla k preprečevanju ter zmanjšanju škodljivih posledic uporabe dovoljenih in nedovoljenih drog oz. vseh oblik zasvojenosti v lokalnem okolju.

V okviru LAS-a Nova Gorica je bil na podlagi izkušenj dela na področju zasvojenosti v preteklih letih, v letu 2011 izvedene Raziskave o uporabi drog med šolsko populacijo v Mestni občini Nova Gorica, poročil Centra za socialno delo Nova Gorica, Policijske postaje Nova Gorica ter Zdravstvenega doma Nova Gorica – Ambulante za zdravljenje odvisnosti in strokovne literature, izdelan v prilogi opisani program dela LAS-a 2012 – 2015, kot ena od nalog LAS-a, ki so opredeljene v sklepu o ustanovitvi.

Ker je LAS strokovno in posvetovalno telo tudi za Mestni svet Mestne občine Nova Gorica, s programom dela za obdobje 2012 – 2015 seznanjamo tudi Mestni svet Mestne občine Nova Gorica.

Predlagani program določa aktivnosti na področju preprečevanja zasvojenosti v skladu z leta 2009 sprejetim Odlokom o financiranju programov s področja zasvojenosti v Mestni občini Nova Gorica, ki preventivo deli na primarno, sekundarno, terciarno in kvartarno.

Temeljni cilj primarne preventive je ustvarjanje takih družbenih razmer, ki posamezniku dajejo možnosti za razvijanje življenjskega sloga brez uporabe drog oz. zapadanja v katerokoli od oblik zasvojenosti. Največji delež preventivnih programov v naši občini je namenjen otrokom, mladostnikom, njihovim staršem ter pedagoškemu kadru, in sicer v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, del pa tudi zunaj njih. Z namenom učinkovite primarne preventive LAS Nova Gorica podpira in že nekaj let tudi dejansko izvaja enoten program, ki kontinuirano poteka po vseh osnovnih in srednjih šolah v Mestni občini Nova Gorica. Enoten program omogoča tudi evalvacijo, s tem pa ugotavljanje učinkovitosti in uspešnosti izpeljanih programov. Sekundarna preventiva je usmerjena k podpori in svetovanju mladim s težavami v odraščanju, preprečevanju prehoda od eksperimentiranja s prepovedanimi drogami v odvisnost ter prepoznavanje različnih oblik zasvojenosti. Sem sodijo programi, ki potekajo kontinuirano tekom celega leta in so namenjeni učencem in dijakom ter eksperimentatorjem, ki že imajo določene vedenjske, osebne, šolske in druge težave. Namen programov s področja terciarne preventive je preprečevanje in zmanjševanje nastanka socialne škode zaradi uporabe drog ter preprečevanje prenosa

nalezljivih boleznih in s tem tudi nadaljnje slabšanje zdravstvenega in socialnega stanja oseb, ki uporabljajo droge oz. so že zapadle v katerokoli zasvojenost. Programi zmanjševanja škode nimajo za temeljni cilj doseči abstinenco, ampak zagotavljati manj tvegano uporabo drog in s tem zagotavljati socialno vključenost uporabnikov drog ter njihovo sodelovanje. V kvartarno preventivo spadajo visokopražni programi, katerih delo je usmerjeno v doseganje abstinence in se vanje vključujejo posamezniki, ki želijo prenehati uporabljati droge, ter centri za reintegracijo, v katerih poteka strokovno delo s stabilnimi abstinenti in njihovimi bližnjimi, ki omogoča konkretno socialno vključitev. Po končani terapevtski obravnavi oziroma zdravljenju sledi socialna reintegracija oziroma ponovno vključevanje nekdanjih uporabnikov drog v družbo. To pa pomeni vključevanje na vseh ravneh in področjih, zlasti pa razvijanje socialnih veščin ter spodbujanje izobraževanja in zaposlovanja. Ponovno vključevanje v družbo pomeni tudi zmanjševanje ali odpravo socialnih vzrokov, ki so privedli do uporabe drog, zlasti socialne izključenosti.

LAS si je že v preteklosti zadal in z njo nadaljuje kot pomembno strokovno nalogo temeljito evalvacijo programov: v okviru primarne preventive preko evalvacijskih vprašalnikov (spremljanje delavnic/predavanj, ki jih izpolnjujejo slušatelji - učenci, dijaki, starši, pedagoški kader, poročila samih izvajalcev predavanj/delavnic), v ostalih sklopih preventive pa preko spremljanja poročil prejemnikov sredstev javnih razpisov.

V preteklih letih so bile po posameznih segmentih preventive izvedene številne aktivnosti. V letu 2011 je bilo po osnovnih in srednjih šolah v občini izvedenih okrog 140 predavanj/delavnic, ki se jih je udeležilo skupno preko 3000 slušateljev, izvedeni so bili tudi javni razpisi za sofinanciranje programov s področja zasvojenosti v Mestni občini Nova Gorica.

Evalvacije potekajo tudi s šolami. Na evalvaciji v decembru 2011 so predstavniki posameznih šol in ostalih vzgojnih in izobraževalnih zavodov predstavili, s katerimi izvajalci so bili najbolj zadovoljni, kakšen je bil odziv staršev, podali so predloge za nadaljnje delo. Izkazalo se je, da so tovrstne aktivnosti tako med mladostniki kot starši zelo dobro sprejete, predvsem način dela v okviru mladinskih delavnic, saj se na ta način vsebine zelo dobro približajo mladim. Šole so izrazile željo in potrebo po nadaljevanju tovrstnih aktivnosti. Na evalvacijskem sestanku je bilo še izpostavljeno, da se opaža porast nekemičnih zasvojenosti, zato bi bilo v prihodnje smiselno tem vsebinam nameniti več pozornosti, šole sicer pogrešajo supervizijo ter pomoč pri delu z rizičnimi mladostniki.

V letu 2011 je LAS v sodelovanju s študentko Pedagoške fakultete v Ljubljani, Meto Oven, smer Socialna pedagogika, pod mentorstvom dr. Bojana Dekleve, pristopil k raziskavi o uporabi drog med šolsko populacijo v Mestni občini Nova Gorica. Rezultati raziskave so prikazani v prilogi in so ena od podlag za plan dela LAS 2012 - 2015.

V okviru sekundarne preventive v lokalnem okolju deluje Dnevni center Žarek, ki je namenjen osnovnošolcem, mladostnikom in mlajšim polnoletnim, ki se redno šolajo in se srečujejo s težavami doma, v šoli, s težavami v socialni integraciji ter ostalim otrokom, ki želijo aktivno preživeti prosti čas. V skupino so uvrščeni tudi otroci s kulturno pogojenimi težavami, katerih starši izhajajo iz drugih okolij.

V okviru terciarne preventive je v lokalnem okolju prepoznava Dnevni center za uporabnike prepovedanih drog, ki je v prvi vrsti namenjen zmanjševanju socialne in zdravstvene škode povzročene z uporabo prepovedanih drog.

Na tem mestu je potrebno omeniti zelo pomembno vlogo Ambulante za zdravljenje boleznih odvisnosti, ki deluje v okviru Zdravstvenega doma Osnovno varstvo Nova Gorica, in je s svojim delom prepoznavna oz. vodilna v slovenskem prostoru predvsem na področju nekemičnih odvisnosti.

V okviru kvartarne preventive delujeta visokopražni program Terapevtska skupnost Srečanje ter reintegracijski program Evangelijski center Nova Gorica.

Predlagani program LAS 2012 – 2015 je zastavljen z naslednjimi širšimi cilji, ki so v programu natančneje definirani:

- na področju primarne preventive zagotavljanje kontinuitete, kakovosti in dostopnosti preventivnih programov ter vrednotenje teh programov za nadaljnje načrtovanje in doseganje še boljših rezultatov,
- na področju sekundarne preventive spremljanje in podpora programom, ki se izvajajo, z namenom, da ne pride do prekrivanja in podvajanja, temveč da poteka enoten strokovno voden program z mladimi, ki že imajo določene vedenjske, učne, osebnostne težave,
- na področju terciarne preventive spremljanje aktivnosti Dnevnega centra za uporabnike prepovedanih drog, ki lahko v lokalnem okolju prevzame vlogo koordinatorja med programi s področja zasvojenosti, ter podpora Ambulanti za zdravljenje boleznih odvisnosti,
- na področju kvartarne preventive vzpostavitev oz. okrepitev reintegracijskega programa v lokalni skupnosti, saj je za osebe, ki se vrnejo iz zdravljenja, ključnega pomena reintegracija, pri čemer potrebujejo strokovno pomoč.

Z novim programom dela LAS nadaljuje z vizijo dela na področju preprečevanja zasvojenosti, ki je bil zastavljen ob njegovi ustanovitvi, ter spremljanjem aktualne situacije: organizacija preventive na vseh nivojih (primarna, sekundarna, terciarna, kvartarna), evalvacija izvedenih aktivnosti, uvajanje novih programov s področja zasvojenosti na območje mestne občine, raziskave, sodelovanje med posameznimi izvajalci programov s področja zasvojenosti v mestni občini, organizacija dogodkov v mesecu novembru – mesecu preventive v lokalnem okolju ter drugih akcij. Pri tem je potrebno poudariti, da so pri teh aktivnostih lokalne skupnosti prepuščene lastnim možnostim, presoji, saj ni krovne zakonodaje, ki bi urejala to področje.

Ob trenutni pestri ponudbi programov s področja zasvojenosti na državni ravni je potrebno vzpostaviti sistem vrednotenja in evalviranja programov s tega področja na nivoju države, saj bo le tako možno doseči zmanjševanje škode nastale zaradi uporabe tako dovoljenih kot nedovoljenih drog oz. preprečevanje in zmanjševanje vseh oblik zasvojenosti. Na Mestni občini Nova Gorica ter v Lokalni akcijski skupini za preprečevanje zasvojenosti se zavedamo pomena dela z najmlajšo populacijo oz. starši kot prvim korakom preprečevanja zasvojenosti, zato je bil v preteklih letih največji napor ter največ sredstev vloženih prav v primarno preventivo, vendar ne gre pozabiti na podporo programov, ki se ukvarjajo z uporabniki, ki so se že srečali s katero od oblik zasvojenosti, imajo s tem resne težave, so se odločili za zdravljenje ali se iz zdravljenja že vračajo. Potrebno je poskrbeti za vse nivoje preventive.

Naj še izpostavimo, da je Mestna občina Nova Gorica večkrat, tudi na nacionalnih konferencah, izpostavljena kot vzorčni primer dela na tem področju, tako v smislu načrtovanih aktivnosti, same izpeljave in rezultatov kot tudi v smislu finančne podpore občine tem dejavnostim.

Lokalna akcijska skupina bo nadaljevala z že utečenimi aktivnostmi iz preteklih let ter v skladu s predlaganim planom dela za obdobje 2012 – 2015, upošteva najnovejše raziskave in izsledke s tega področja, kar pomeni, da bo kot do sedaj sproti dopolnjevala in usklajevala smernice delovanja glede na situacijo v lokalnem okolju.

Mestni svet Mestne občine Nova Gorica seznanjamo s Programom Lokalne akcijske skupine za preprečevanje zasvojenosti Nova Gorica za obdobje 2012 – 2015 in ga naprošamo, da sprejme predlagani sklep.

Matej Arčon
ŽUPAN

Pripravila:

Vladimir Peruničič, V.D. načelnika

Marinka Saksida, svetovalka za zdravstvo in socialno varstvo

Priloge:

- 1 x plan dela 2012 - 2015
- 1 x raziskava